

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ОБЛАСНА СПІЛКА ЕКОНОМІСТІВ УКРАЇНИ
CONCORDIA UNIVERSITY
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦЕНТР СТАЛОГО РОЗВИТКУ»**

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

**МАТЕРІАЛИ XVII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

21 жовтня 2016 року

Черкаси ЧДТУ 2016

ББК 65.050
УДК 338

Організаційний комітет:

Григор О.О.	к.держ.упр., доц., в.о. ректора ЧДТУ
Прямухіна Н. В.	к.е.н., доцент, декан факультету економіки та управління ЧДТУ
Манн Р. В.	д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та підприємництва ЧДТУ
Петкова Л. О.	д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та бізнесу ЧДТУ
Коломицева О. В.	д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики і маркетингу ЧДТУ
Фінангіна О. В.	д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту ЧДТУ
Ільченко Н. В.	к.держ.упр., доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва ЧДТУ

Теорія і практика сучасної економіки: матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції : 21 жовтня 2016 р. / від. ред. Р.В. Манн; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2016. – 166 с.

Матеріали конференції висвітлюють стратегічні питання розвитку економіки, вдосконалення інвестиційної привабливості регіонів, галузей і підприємств, інтенсифікації інтеграційних процесів та інші актуальні проблеми сучасної економіки, фінансів, менеджменту та маркетингу.

Оргкомітет вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим, вважаємо можливим їх публікацію з метою обговорення.

ББК 65.050
УДК 338

© Колектив авторів, 2016

діяльності. На цьому етапі інвестиційна політика регіону повинна бути також спрямована на фінансування розвитку транспортної та телекомунікаційної інфраструктури.

З метою диверсифікації економіки регіонів і зниження частки ресурсної складової в структурі доходів необхідно стимулювати інвестиційний капітал в інші галузі, зокрема у сферу високих технологій. Вирішенню цього завдання присвячено третій етап інвестиційної політики. Методом вирішення, крім лібералізації податкового законодавства, повинна стати практика приватно-державних інвестицій у розробку нових технологій та модернізацію виробництв, що підвищує впевненість іноземного інвестора в успішній реалізації проекту, оскільки безпосередньо відповідає інтересам регіону.

Важливим пунктом інвестиційної політики регіону є заходи, що сприяють поверненню вивезених раніше коштів з метою укриття від податків або переведених до фондів, зареєстрованих в офшорних зонах, назад в економіку регіону. Заходи примусового характеру в процесі вирішення цього завдання є малоефективними. У такому випадку питання доцільніше вирішувати шляхом зняття адміністративної та кримінальної відповідальності з осіб, які в такий спосіб порушили податкове законодавство, з обов'язковою умовою інвестування вивезених раніше коштів у соціально значущі проекти регіону.

Для стимулювання зворотних інвестицій можна також використовувати практику податкової амністії, коли обов'язок сплати податків, недоотриманих у результаті укриття коштів, повністю або частково припиняється. Застосування цієї практики з економічної точки зору є ефективним.

Список використаних джерел

1. Александров І. О. Стратегія сталого розвитку регіону: [монографія] / [І. О. Александров, О. В. Половян, О. Ф. Коновалов та ін.] ; за заг. ред. І. О. Александрова / НАН України, Ін-т економіки промисловості. – Донецьк : Вид-во «Ноулідж», 2010. – 203 с.
2. Коломицева О. В. Управління сталим регіональним розвитком в умовах глобальних протиріч: [монографія] / [Коломицева О. В., Горяна І.В., Васильченко Л.С.] – Черкаси : ЧДТУ, 2015. — 242 с.

УДК 332.1

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Захарова О. В., д.е.н., проф., професор кафедри менеджменту Черкаського державного технологічного університету

Цуканова В. О., магістрант Черкаського державного технологічного університету

Актуальність. Значення інноваційної діяльності для промислових підприємств у сучасних умовах постійно зростає. Достатній інноваційний потенціал є основною умовою інноваційного розвитку підприємств, необхідний для реалізації ринкових можливостей, що відкривається перед ними. Як свідчить практика, це питання є актуальним, але недостатньо дослідженим, що підтверджується неоднозначністю тлумачення сутності категорії «інноваційний потенціал» та відсутністю системності й методологічного забезпечення при його розгляді.

Постановка завдання. Метою роботи є дослідження стану інноваційного потенціалу Черкаської області.

Результати дослідження. Сучасна багатоваріантність визначення поняття «інноваційний потенціал» унеможливорює узагальнене трактування цієї категорії.

Суперечність щодо тлумачення зазначеного терміна інноваційної теорії породжується відсутністю єдності поглядів на розкриття його змісту.

Поняття інноваційного потенціалу, що забезпечує розвиток системи за рахунок нововведень, вперше було введено в економічну науку К. Фріменом. Найчастіше інноваційний потенціал ототожнюють з сукупністю різних видів ресурсів, необхідних для інноваційної діяльності підприємства. На думку І. Балабанова, інноваційний потенціал утворюють матеріальні, фінансові, інформаційні, науково-технічні ресурси, що застосовуються в інноваційній діяльності підприємства [3].

Українські дослідники Л. Мартюшева і В. Калишенко відзначають, що комплексною характеристикою спроможності до інноваційного розвитку є інноваційний потенціал, який вони пропонують визначати як «сукупність організованих в певних соціально-економічних формах ресурсів, що можуть при певних діючих внутрішніх і зовнішніх чинниках інноваційного середовища бути спрямованими на реалізацію інноваційної діяльності з метою задоволення потреб суспільства» [21, с. 63].

Далі запропоновано розглянути аналіз інноваційної активності підприємств у Черкаській області. Дані для аналізу взяті з Головного управління статистики у Черкаській області та наведені у табл. 1.

Таблиця 1

Інноваційна активність промислових підприємств

Роки	Питома вага підприємств, що займалися інноваціями	Загальна сума витрат	У тому числі за напрямками				
			дослідження і розробки	з них		придбання машин та обладнання, пов'язаних з упровадженням інновацій	Інші витрати
				внутрішні НДР	зовнішні НДР		
2013	15,0	28561,9	4869,1	4658,8	210,3	21597,4	2095,4
2014	10,6	30351,2	3969,8	3905,8	64,0	21367,9	4861,2
2015	17,2	53539,0	9247,1	8874,1	373,0	44123,4	168,5

Абсолютне та відносне відхилення показника розраховуються за наступними формулами:

$$\Delta B = B_{\phi} - B_{\text{пл}} \quad (1)$$

$$\Delta = \frac{B_{\phi} - B_{\text{пл}}}{B_{\text{пл}}} \quad (2)$$

- де ΔB – абсолютне відхилення, тис. грн.;
- витрати у фактичному періоді, тис. грн.;
- витрати у плановому періоді, тис. грн.;
- Δ – відносне відхилення, %.

Проаналізувавши дані таблиці 2 можна зробити наступні висновки: у 2014 р. порівняно з 2013 загальна сума витрат на інновації зросла на 6,26%; витрати на дослідження і розробки зменшилися на 899,3 тис. грн., що становить 18,47% (з них: внутрішні НДР зменшилися на 753 тис. грн. (16,16%), а зовнішні на 146,3 тис. грн. (69,57%)); витрати на придбання машин та обладнання, пов'язаних з упровадженням інновацій зменшилися на 229,5 тис. грн., що складає 1,06%; інші витрати зросли на 2765,8 тис. грн. (131,99%).

Відхилення показників, темпи їх росту та приросту

Показники	Відхилення 2014 р. від 2013 р.		Відхилення 2015 р. від 2014р.		Темп росту в 2014 р.	Темп росту в 2015 р.	Темп приросту в 2014 р.	Темп приросту в 2015 р.
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	%	%	%	%
Загальна сума витрат	1789,3	6,26	23187,8	62,26	93,74	37,74	-6,26	-62,26
Дослідження і розробки	-899,3	-18,47	5277,3	76,40	81,53	23,6	-18,47	-76,4
Внутрішні НДР	-753	-16,16	4968,3	132,94	83,84	-32,94	-16,16	-132,94
Зовнішні НДР	-146,3	-69,57	309	127,20	30,43	-27,2	-69,57	-127,2
Придбання машин та обладнання, пов'язаних з упровадженням інновацій	-229,5	-1,06	-21351	-100	98,94	0	-1,06	-100
Інші витрати	2765,8	131,99	-4692,7	-99,92	-31,99	0,08	-131,99	-99,92

У 2015 р. порівняно з 2014 загальна сума витрат на інновації зросла на 76,40 %; витрати на дослідження і розробки зросли на 5277,3 тис. грн., що становить 132,94 % (з них: внутрішні НДР зросли на 4968,3 тис. грн. (127,20 %), а зовнішні на 309 тис. грн. (482,81%)); витрати на придбання машин та обладнання, пов'язаних з упровадженням інновацій зменшилися на 21351 тис. грн., що складає 99,92 %; інші витрати зменшилися на 4692,7 тис. грн. (96,53 %).

Аналіз результатів дослідження інноваційного потенціалу Черкаської області, дав змогу визначити основні фактори, які перешкоджають здійсненню інновацій.

Найвагомішими з них в першу чергу є нестача, недостатня фінансова підтримка держави, великі витрати на нововведення. Крім того здійсненню нововведень перешкоджають нестача інформації про нові технології, відсутність можливостей для кооперації з іншими підприємствами і науковими організаціями, нестача інформації про ринки збуту.

Висновки. Фактори, що стримують інноваційну діяльність підприємств у Черкаській області: нестача власних коштів, недостатня фінансова підтримка держави, великі витрати на нововведення, високий економічний ризик, недосконалість законодавчої бази, тривалий термін окупності нововведень, відсутність коштів у замовників, нестача інформації про нові технології, відсутність можливостей для кооперації з іншими підприємствами і науковими організаціями, нестача інформації про ринки збуту, відсутність кваліфікованого персоналу, відсутність попиту на продукцію, несприйнятливність підприємств до нововведень.

Однією з причин негативної динаміки виробничого освоєння нововведень можна назвати зниження результативності діяльності організацій, які здійснюють наукові та науково-технічні розробки.

Список використаних джерел

1. Балабанов И. Т. Инновационный менеджмент: Учеб.пособие для вузов / И.Т. Балабанов. – СПб.: Питер, 2001. – 303 с.
2. Лисин Б. К. Инновационный потенциал как фактор развития / Б.К. Лисин, В.К. Фридлянов // Инновации. – 2002. – №7. – С. 25.